

KEĎ SA TVOJ BRAT PREHREŠÍ...

... alebo fascinujúci pohľad dovnútra Ježišovej vízie spoločenstva Cirkvi

„¹⁵ Keď sa tvoj brat prehreší proti tebe, chod' a napomeň ho medzi štyrmi očami. Ak ťa počúvne, získal si svojho brata. ¹⁶ Ak ťa nepočúvne, priber si ešte jedného alebo dvoch, aby bola každá výpoveď potvrdená ústami dvoch alebo troch svedkov. ¹⁷ Keby ani ich nepočúvol, povedz to cirkvi. A keby ani cirkev nechcel poslúchnuť, nech ti je ako pohan a mýtnik. ¹⁸ Veru, hovorím vám: Čo zviažete na zemi, bude zviazané v nebi, a čo rozviažete na zemi, bude rozviazané v nebi.“ (Mt 18,15-18 SSV).

Tento text v sebe obsahuje, myslím, viac, než sa na prvý pohľad zdá. V podstate je niečím ako zhustenou sondou do Kristovej vízie Cirkvi ako rodiny, spoločenstva bratov a sestier. Poďme sa teda na túto víziu pozrieť!

TVOJ BRAT

Týmto termínom Nový zákon tradične označuje členov cirkvi. V tomto texte je tento význam ešte umocnený záverečnou vetou, podľa ktorej za istých podmienok už viac nemôžem brata považovať za skutočného brata a člena Cirkvi, ale musím prijať nepochybné bolestný fakt, že v skutočnosti je ešte stále len „ako pohan a mýtnik“ (Mt 18,17 SSV).

Nasledujúca norma sa teda netýka našich vzťahov ku všetkým ľuďom, vrátane nekresťanov (a to bez ohľadu na to, či do kostola chodia a „v Pána Boha veria“, alebo nie). To je dobré si hneď na začiatku povedať, lebo mnohí ľudia, mávajúc práve týmto textom Písma, zdôvodňujú, prečo ich „evanjelizácia“ spočíva v napomínaní a karhaní iných za to, že sa nemodlia, Bibliu nečítajú, na bohoslužby nechodia; prípadne prečo sa už o nich ani nezaujímajú, veď nepočúvajú ani Cirkev, tak čo...?

Takže v hre som ja a môj brat-farník, ktorého bratom v rodine Cirkvi som mu zase ja. To znamená, že medzi sebou žijeme to, čo opisuje Písmo slovami: „Neste si vzájomne bremená, a tak naplníte Kristov zákon“ (Gal 6,2 SSV); „Ak teda trpí jeden úd, trpia spolu s ním všetky údy, a ak vychvaľujú jeden úd, radujú sa s ním všetky údy. Vy ste Kristovo telo a jednotlivo ste údy“ (1 Kor 12,26-27 SSV); „Zmyšľajte rovnako, rovnako milujte, buďte jedna duša a jedna myseľ! Nerobte nič z nevráživosti ani pre márnú slávu, ale v pokore pokladajte jeden druhého za vyššieho. Nech nik nehľadá iba na svoje vlastné záujmy, ale aj na záujmy iných“ (Flp 2,2-4 SSV); „Vytrvalo sa zúčastňovali na učení apoštolov a na bratskom spoločenstve, na lámaní chleba a na modlitbách. ... Všetci, čo uverili, boli spolu a všetko mali spoločné. Predávali pozemky a majetky a rozdeľovali ich všetkým, podľa toho, ako kto potreboval. Deň čo deň svorne zotrúvali v chráme, po domoch lámali chlieb a s radosťou a úprimným srdcom požívali pokrm“ (Sk 2,42-46 SSV)

Ide teda o brata, ktorý sa celým srdcom a vo veľkej úprimnosti snaží (rovnako ako ja voči nemu) hľadať moje záujmy, slúžiť mi v láske, byť mi prospešný, zdieľať sa so mnou – a to všetko najlepšie, ako dokáže, na moje a celého spoločenstva „pokoj a na vzájomné budovanie ... dobro ... povzbudenie a potešenie“ (Rim 14,19; 15,2; 1 Kor 14,3 SSV).

PREHREŠÍ PROTI TEBE

Gréckym slovom *hamartanó* sa pôvodne označovalo zlyhanie,

neúspech, chyba, zablúdenie,... Aj keď Písmo používa toto slovo aj na označenie *hriechu*, v tomto prípade zjavne hovorí o tom, že môj brat, majúc tie najlepšie zámery a úmysly, napriek všetkej svojej snahe dosiahol presný opak: urobil v niečom hlúposť, nešikovnosť a namiesto onoho „budovania, povzbudení a potešenia“ docielil skôr opak, skôr rozpaky, možno ublíženie, škodu, zarmútenie, znechutenie,...

NAPOMEŇ HO

Je to môj brat. Milujem ho, som za neho zodpovedný. Nemôžem len tak mávnuť rukou a povedať si „hlupáčik, zase to zoral...“! Je požiadavkou mojej lásky byť pre neho pomocou a oporou v jeho úsilí o svätosť a dokonalosť v láske. A teda je mojou povinnosťou ho upozorniť, poučiť, pomôcť mu, aby nabudúce už konal rozumnejšie a svoju chybu viac nezopakoval. Nakoniec, keby som ja urobil niečo podobné, tiež by mi túto službu napomenutia isto poskytol!

Zmyslom tohto napomenutia teda nie je ani nejaké bránenie seba, ochrana seba, ale opravdivá služba bratovi v Cirkvi – jeden z podstatných znakov skutočného spoločenstva Cirkvi.

Jedine ak by moje napomenutie nemohlo bratovi nijako poslúžiť k rastu ani k dokonalosti, tak jedine potom by som to naozaj nechal tak, podľa slov Písma: „Prečo radšej nestrpite krivdu?“ (1 Kor 6,7 SSV).

MEDZI ŠTYRMI OČAMI

Láska vyžaduje, aby moje napomenutie nebolo dôvodom na poníženie, zahanbenie, či dokonca výsmech môjho brata. Preto to urobím tak diskrétno, ako sa len dá, v súkromí, láskyplne, medzi štyrmi očami.

AK ŤA POČÚVNE...

V 90% prípadov by to malo byť koncom celej „kauzy“. Veď náš brat, rovnako ako my, už dávno odumrel nejakému smiešnemu egu a spoločne s nami smeruje k dokonalosti, ktorá je zhora a v tomto zápase je každá rada a pomoc dobrá, vskutku nad zlato. Takže nám vrúčne a zo srdca poďakuje (a možno od dojatia aj paklík kávy do ruky vtláči) a zaprisahá sa, že keď na to príde, rovnakou službou a s rovnakou láskou on nám tiež našu službu a lásku oplatí. A to celé vo všetkej úprimnosti, bez najmenej kvapky irónie, či sarkazmu, ktorý by v takomto postoji človek sveta naisto hľadal... ☺

... ZÍSKAL SI BRATA

... lebo je to dôkaz toho, že nekonal v zlom úmysle, ale z nevedomosti a nezrelosti. Je to dôkaz toho, že viac, než svoje ego, miluje dokonalosť a preto radšej sa poníži a príjme napomenutie, než by zo svetskej pýchy obhajoval seba a snažil sa obhájiť svoje konanie. Stále je to teda náš brat, ktorý spolu s nami, s celou rodinou Cirkvi, miluje Krista nadovšetko a je s nami na jednej a spoločnej ceste do Kráľovstva v Nebi!

AK ŤA NEPOČÚVNE...

Môže sa ale stať, že brat je úprimne presvedčený o svojom. Po našom spoločnom rozhovore a dôkladnom skúmaní dospel k záveru, že jeho konanie nebolo chybou. A, naopak, možno dospel k záveru, že chyba je na našej strane (čo sme my

rovnako dôkladne, pozorne a s úplne otvoreným srdcom preskúmali a zvažili). A pokiaľ sme obaja ostali každý úprimne na svojom stanovisku, je na čase obrátiť sa o pomoc a vec prekonzultovať s inými bratmi a sestrami v Cirkvi.

... PRIBER SI JEDNÉHO, ALEBO DVOCH ...

Stále berieme ohľady na diskretnosť. Stále sa vec nerieši verejne, ale veľmi ohľaduplne, v prítomnosti najmenšieho možného počtu ľudí potrebných na to, aby sme v hľadaní odpovede na otázku, ktorú problém nastolil, našli skutočnú a pravdivú odpoveď.

... SVEDKOV

Oni sú však viac, než svedkovia, ako naznačuje veta „*Keby ani ich nepočúvol*“. Skôr sú to konzultanti, skúsenejší, múdrejší a osvedčení bratia a sestry v Cirkvi, ktorým predložíme našu dilemu a spoločne s nimi vec preskúmame, prediskutujeme. Pokiaľ po úprimnom preskúmaní celej kauzy aj títo bratia dospejú k rovnakému názoru, ako máme my, v 9% z 10% by to malo byť dosť presvedčivé na to, aby to stačilo aj nášmu bratovi. Nie preto, že ho nejako ukecáme, ale preto, že takáto dôkladná analýza problému a jeho zväzovanie aj zo strany bratov a sestier, ktorí v celej veci nie sú priamo zaangažovaní, sú nestranní a pritom vari aj múdrejší, skúsenejší a rozhladenejší ako my, by malo viesť do celej veci dostatok jasného svetla, aby sme to mohli uzatvoriť a všetci sa úprimne a bez kompromisov zhodnúť na pohľade, ktorý zodpovedá pohľadu Ježiša Krista, pohľadu Cirkvi a teda aj záujmu všeobecného dobra všetkých. A o čo iné nám všetkým ide, vrátane nášho brata a nás samotných, nie?

Ale možno v tom zvyšnom 1% prípadov ani toto stačiť nemusí... Čo potom?

AK BY ANI ICH NEPOČÚVOL...

Ani múdrejší a skúsenejší bratia nemajú patent na rozum, či autoritu niečo prikazovať a nariadovať. Sloboda svedomia je Cirkvi drahá od samého začiatku, ako naznačuje Pavol: „*Lebo niekto robí rozdiel medzi dňom a dňom, iný nerozlišuje dni; len nech je každý úplne presvedčený o svojom*“ (Rim 14,5 SSV). Ak je teda náš brat aj po takejto „analýze druhého stupňa“ stále úprimne presvedčený o svojom, je to postoj, ktorý musíme rešpektovať. A pretože je tu stále možnosť, že sa môžeme pokojne myliť aj my všetci a predsa len má pravdu on, je na čase s týmto problémom – ktorý sa už ukázal byť nie maličkosťou, ale vskutku vážnou vecou – obrátiť nie na jednotlivých bratov a sestry, ale na Cirkev ako takú.

POVEDZ TO CIRKVI

... čiže spoločenstvu, ktoré je Telom Krista, na ktorého čele stojí zástupca a nástupca apoštolov, brat poverený skrze vkladanie rúk apoštolov (Sk 14,23; 2Tim 1,6; Tít 1,5) samým Kristom, ktorému tak Ježiš zveril svoje poslanie učiť (porov. Lk 10,1) a na ktorého vložil svoju autoritu slovami: „*Kto vás počúva, mňa počúva, a kto vami pohŕda, mnou pohŕda*“ (Lk 10,16 SSV). Vec sa teda nepredkladá len farárovi, ani len nejakému „stretku“ v rámci farnosti, ale celej farnosti ako spoločenstvu bratov a sestier na čele so svojim riadnym pastierom, aby ono k veci zaujalo stanovisko, ktoré sa tak stane (prinajmenšom kým neprehovorí vyššia autorita) stanoviskom cirkvi pre dané miesto a daný čas.

KEBY ANI CIRKEV NECHCEL POSLÚCHNUŤ...

A tu začína prekvapenie. Ježiš ani na okamih nepripúšťa možnosť, že by dotýčaný človek mohol legitímne zostať v opozícii voči Cirkvi! Tu už nie sme totiž v rovine *názorov*, ale keď prehovorí *cirkev*, je to súčasne reč *autority*! A táto autorita vyžaduje podriadenie sa. Prečo ale? Nemôže sa Cirkev myliť?

Nie je niekedy predsa len oprávnený postoj hoci aj Martina Luthera, ktorý si aj zoči-voči Cirkvi (vraj) povedal: „Tak stojím a inak nemôžem!“ a rozišiel sa s ňou? Dobrá otázka, že? Čo na ňu povedať?

Mohli by sme povedať, že ak sa na niečom zhodne *celá miestna cirkev*, potom je v podstate mizivá pravdepodobnosť, že by sa zhodla na niečom vskutku bláznivom, či pokrútenom. Dokonca aj keby to nebolo úplne dokonalé – len ťažko to môže byť niečo tak *zlé*, že by človek mohol legitímne vyvolať roztržku v jednote Cirkvi preto, že mu svedomie nedovolí niečo tak *zlé* konať! Stále totiž hovoríme o *Cirkvi* – čiže o rodine bratov a sestier, ktorí celým srdcom, veľmi úprimne, dôkladne a zodpovedne skúmajú a celým srdcom nasledujú nie svoje názory, ale názory Ježiša Krista.

Mohli by sme rovnako spomenúť slová Písma, ktoré hovorí o „*Božom dome, ktorým je Cirkev živého Boha, slúp a opora pravdy*“ (1 Tim 3,15 SSV). Ježiš svojej Neveste Cirkvi garantuje charizmu pravdivosti a dejiny sú až dodnes toho dostatočným dôkazom, že je to tak. Ak teda Cirkev prehovorí – môžem sa ešte stále odvolať na širšie spoločenstvo Cirkvi, môžem kauzu z farnosti preniesť na rovinu biskupa, odvolať sa do Ríma, či na koncil (ako Ján Hus)... ale v okamihu, keď prehovorí najvyššia inštancia Cirkvi, Ten, ktorému náš Pán Ježiš Kristus Cirkev a svoj vlastný úrad Pastiera Cirkvi odovzdal (Jn 21,15.16.17) s plnou a garanciou a autoritou (Mt 16,19) – tam potom už platí ono *Roma locuta, causa finita*, Rím prehovoril vec je vyriešená. Tomu by zodpovedal postoj viery.

Ale predsa je tu ešte čosi, čosi dôležitejšie, myslím. Je to ozvena toho, čo čítame inde: „*Keď [Ježiš] prestal hovoriť, povedal Šimonovi: "Zatiahni na hlbínu a spustíte siete na lov!"* ⁵ *Šimon mu odpovedal: "Učiteľ, celú noc sme sa namáhali, a nič sme nechytili. Ale na tvoje slovo spustím siete."* ⁶ *Len čo to urobili, chytili také množstvo rýb, až sa im siete trhali.*“ (Lk 5,4-6 SSV). Peter je rybár-profesionál. Ježiš je v rybárčení neskúsený laik, nie rybár, ale mladý tesár a amatérsky teológ. Ježiš hovorí niečo, čo podľa Petra je hlúposť: loviť ryby nie v noci, ale vo dne, nie na plytčine, ale na hlbine. Navyše v stave, keď je Peter po náročnej a prebdenej noci uťahaný a keď musel ešte vydržať aj Ježišovo vyučovanie (Ježiš kázal z jeho loďky), najviac po všetkom asi túži po posteli. Ale neurobí to. Akoby hovoril: „Pane, je to hlúposť, čo hovoríš, ale *kvôli Tebe, z lásky k Tebe* to urobím, hoci je to bláznivý nápad. Ale je neškodný, nikomu neublíži, ja to ešte chvíľu ustojím, tak že si to Ty, pre Teba, z lásky k Tebe to urobím...!“ A, ako čítame, táto láska nečakane prináša nečakané ovocie: množstvo rýb a mení tak neúspech noci na revúci úspech dňa! Úžasné!

A teraz späť k našej kauze s bratom!

Cirkev – to je cieľ všetkých vecí. Nielen nástroj. Nejaký „zbor“, či „spoločenstvo“. Ona JE NEBOM. Novým Jeruzalemom. Nevestou Kristovou, Manželkou Baránkovou. Ona je Božím životom. Ona je spásou, miestom, kde žijeme nebeský život Trojice. Ona je Kristom, osobne a úplne, v nej prebýva sama plnosť Božieho božstva (porov. Kol 2,9; Ef 1,23). Všetko smeruje k Cirkvi a k tomu, aby sme v nej žili dokonalú jednotu Trojičnej lásky a tak v nej a s ňou vchádzali do Neba: „*No neprosím len za nich, ale aj za tých, čo skrze ich slovo uveria vo mňa,* ²¹ *aby všetci boli jedno, ako ty, Otče, vo mne a ja v tebe, aby aj oni boli v nás jedno, aby svet uveril, že si ma ty poslal.* ²² *A slávu, ktoré si dal mne, ja som dal im, aby boli jedno, ako sme my jedno -* ²³ *ja v nich a ty vo mne. Nech sú tak dokonale jedno, aby svet spoznal, že si ma ty poslal a že ich miluješ tak, ako miluješ mňa.* ²⁴ *Otče, chcem, aby aj tí, ktorých si mi dal, boli so mnou tam, kde som ja, aby videli moju slávu, ktorú si mi dal, lebo si ma miloval pred stvorením sveta.*“ (Jn 17,20-24 SSV). Láska, tvoriaca jednotu Cirkvi, je tak

hodnota nadovšetko, ako hovorí Pavol: „Keby som hovoril ľudskými jazykmi aj anjelskými, a lásky by som nemal, bol by som ako cvendžiaci kov a zuniaci cimbal.“² A keby som mal dar prorocstva a poznal všetky tajomstvá a všetku vedu a keby som mal takú silnú vieru, že by som vrchy prenášal, a lásky by som nemal, ničím by som nebol.“³ A keby som rozdal celý svoj majetok ako almužnu a keby som obetoval svoje telo, aby som bol slávny, a lásky by som nemal, nič by mi to neosožilo. ... teraz ostáva viera, nádej, láska, tieto tri; no najväčšia z nich je láska...“ (1 Kor 13,1-3.13 SSV).

Takže, aby sme to skrátili: Všetko je dobré len a jedine natoľko, nakoľko to buduje našu lásku a jednotu v Cirkvi a nakoľko nám to pomáha stávať sa „pred jeho [Kristovou] tvárou svätí a nepoškvrnení v láske“ (Ef 1,4 SSV).

Ak teda by aj bol môj názor naozaj o niečo lepší, možno o niečo pravdivejší, skvelejší, dokonalejší, než postoj Cirkvi – veľmi nepravdepodobné, ale pripusťme to! – tak potom k čomu je dobrý lepší názor, ktorý spôsobí roztržku a rozdelenie a bolesť a ochladnutie lásky? K ničomu! Potom je namieste, z lásky k Cirkvi a k jej Ženichovi-Kristovi povedať to isté, čo Peter kedysi svojmu Majstrovi: „Milí bratia a sestry, stále si myslím, že môj názor je o niečo lepší – a čas to možno aj ukáže – ale na Vaše slovo, z lásky k Vám a pre Vás urobím, ako hovoríte a prijímam tak názor, na ktorom ste sa ako rodina zhodli, pretože Vy ste moja rodina a ja Vás milujem a nikdy a pre nič Vás neopustím!“

Myslím, že presne tento postoj lásky k Neveste-Cirkvi zaznieva aj v pozadí sucho znejúcich paragrafov Kódexu kánonického práva Cirkvi, keď hovorí: „Kán. 212 - § 1. To, čo posvätní pastieri, reprezentujúci Krista, ako učiteľia viery vyhlasujú alebo ako správcovia Cirkvi stanovujú, veriaci, vedomí si svojej zodpovednosti, sú povinní s kresťanskou poslušnosťou zachovávať.“ § 3. Podľa vzdelania, odbornosti a vážnosti, ktoré požívajú, sami majú právo, ba niekedy aj povinnosť prejaviť posvätným pastierom svoju mienku vo veciach, ktoré sa vzťahujú na dobro Cirkvi, a oboznámiť s ňou aj ostatných veriacich pri neporušení celistvosti viery a mravov a úcty voči pastierom a so zreteľom na spoločný osôh a dôstojnosť osôb.“ A inde: „Kán. 752 - Nie síce súhlas viery, predsa však nábožnú poslušnosť rozumu a vôle treba prejsť náuke, ktorú hlása buď Najvyšší veľkňaz, alebo kolégium biskupov o viere alebo mravoch, keď vykonávajú hodnoverné magistérium, hoci túto náuku nezamýšľajú vyhlásiť definitívnym úkonom; veriaci sa teda majú starostlivo vyhýbať tomu, čo sa s ňou nezhoduje.“ Tieto normy znejú, akoby Cirkev bola nejakou totalitnou organizáciou, vyžadujúcou slepú disciplínu. Bez lásky by to tak bolo. Ale s láskou...? Ak vložíme do hry lásku – a Cirkev je Trojičnou láskou, vteľnou do tohto sveta! – potom to znie úplne inak!

Keby napríklad Váš dobrý rodinný priateľ poradil vo víchre rodinnej hádky o tom, kam sa pôjde na dovolenku, manželke: „Prosím ťa, pre dobro rodiny a pre lásku k nej, ak všetci chcú ísť do Karibiku a zhodli sa na tom – tak už sa nehádaj, nekrič, že ty chceš ísť na Havaj a že tam je to lepšie, než v Karibiku a ak tam nepôjdete, tak sa zbalíš a rozvedieš! Podriadiť sa, veď ich predsa hádam miluješ, nie?“ Isto by ste túto radu nepovažovali za dôkaz toho, že vaša rodina je nejaká forma bolševickej totality, potláčajúca práva, slobody a osobnosť jej členov a tak.

To isté platí aj o Cirkvi. Je to rodina. A nič nie je tak cenné, ani tak vzácne, aby to stálo za rozbíjanie jednoty a nahrádzanie lásky sebeckým zápasom a pyšným vzdorom! Nikdy a nič! Amen!

Výsledkom – podobne ako u Petrovho rybolovu – je požehnanie, prúd Božej milosti podľa slov Písma: „Aké je dobré a milé, keď bratia žijú spoločne.“² Je to sťa vzácny olej na hlave, čo

steká na bradu, na Áronovu bradu, čo steká na okraj jeho rúcha.“³ Sta rosa na Hermone, čo padá na vrchy sionské. Tam Pán udeľuje požehnanie a život naveky“ (Ž 133,1-3 SSV).

Mimochodom, pekne to môžeme vidieť po reformácii: Na jednej strane Martin Luther, ktorý svoj vzdor povýšil nad lásku (aj odtiaľ jeho známy výrok „Láska nech je prekliata!“) – a na konci zomiera v depresii, znechutení, uprostred lavínovite sa štiepiacich siek a „cirkvi“ protestantizmu a z nich vypukajúcich krvavých vojen, z ktorých tá tridsaťročná bola dovtedy najkrutejšou vojnou, akú kresťanstvo v Európe zažilo. A na druhej strane Katolícka cirkev a prúd milosti a obnovy v Tridentском koncile, v mystikoch a svätých, ktorí ju ozdobovali, spomeňme len také mená a postavy, ako boli sv. Ján z Kríža a sv. Terézia Avilská, sv. Ignác z Loyoly,...

NECH TI JE AKO POHAN A MÝTNIK

Ak sa však brat rozhodne ostať v pyšnom vzdore aj napriek a navzdory rodine Cirkvi – potom je to znak toho, že v skutočnosti bratom nie je, pretože Cirkev pre neho ešte nie je rodina, nemiluje ju tak, ako ju miluje Kristus, ktorý za ňu dal svoj život (Ef 5,25) a vylial svoju Krv (Sk 20,28). Stále mu je prednejšie jeho ego, jeho pýcha...

Je to dôležité poznanie. Tento človek je stále ešte len „ako pohan a mýtnik“. My sme mu dávali katechézu, viedli sme ho mystagógiou – a v skutočnosti on potrebuje ešte len evanjelizáciu, potrebuje ešte len pomôcť uveriť! Doteraz možno tento svoj stav úspešne zakrýval, tváril sa pred nami a vari aj sám pred sebou, že kresťanom, bratom naozaj je – ale teraz, našťastie, vyšla pravda navonok a vďaka tomuto „sporu“ sa odhalila.

To znamená, že kvôli nemu a z lásky k nemu musíme úplne zmeniť svoj prístup a postoj k tomuto človekovi! A urobiť všetko pre to, aby naozaj uveril v Krista, spoznal Ho, prijal Ducha a nakoniec sa nechal spolu s ostatnými bratmi a sestrami „vbudovať ... ako živé kamene do duchovného domu, do svätého kňazstva, aby ste prinášali duchovné obety, príjemné Bohu skrze Ježiša Krista.“ (1 Pt 2,5 SSV).

ČO ZVIAŽETE NA ZEMI...

Vzťah voči Cirkvi a jej spoločenstvu je tak nakoniec najvyšším zákonom. Ježiš akoby hovoril:

- Ak sa na niečom zhodne spoločenstvo Cirkvi v jednote so svojimi pastiermi – tak je to postoj mojej milovanej Nevesty a aj ja, jej Ženich, budem za ním stáť.

- A vy všetci sa musíte rozhodnúť, ako sa k tomu postavíte: či budete s Cirkvou na mojej strane a za mňa, alebo bez Cirkvi proti mne!

Lebo ona je normou všetkých vecí!

Tak čo, veľmi zaujímavý pohľad na Cirkev a život v nej, že?

Váš Inky